

LAKIVALIOKUNNAN MIETINTÖ 8/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 15 päivänä joulukuuta 2004 lähettänyt lakivaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annetun lain muuttamisesta (HE 261/2004 vp).

Toimenpidealoite

Valiokunta on käsitellyt esityksen yhteydessä toimenpidealoitteen Haapamäen vankilan perustamisesta (TPA 34/2003 vp — Lauri Oinonen /kesk), joka on lähetetty valiokuntaan 16 päivänä kesäkuuta 2003.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ma. osastopäällikkö Jarmo Littunen ja hallitusneuvos Leena Kuusama, oikeusministeriö
- apulaisoikeusasiamies Ilkka Rautio
- budjettisihteeri Juha Majanen, valtiovarainministeriö
- poliisiylitarkastaja Eero Laine, sisäasiainministeriö
- ylitarkastaja Anne Hujala ja hallitussihteeri Päivi Kaartamo, sosiaali- ja terveysministeriö
- oikeusneuvos Anja Tulenheimo-Takki, korkein oikeus
- presidentti Lauri Melander, Helsingin hovioikeus
- ma. kärjätuomari Petteri Kosonen, Riihimäen kärjäoikeus
- laamanni Heikki Nousiainen, Vantaan kärjäoikeus

- hallinto-oikeustuomari Veijo Tarukannel, Hämeenlinnan hallinto-oikeus
- valtiosyyttäjä Matti Nissinen, Valtakunnansyyttäjänvirasto
- kihlakunnanvouti Olli Sippola, Turun kihlakunnan ulosottovirasto
- oikeudellisen yksikön johtaja Paavo Siltanen, rikosseuraamusvirasto
- pääjohtaja Esa Vesterbacka ja ylilääkäri Heikki Vartiainen, vankeinhoitolaitos
- ylitarkastaja Heimo Kangaspunta, kriminaalihuoltolaitos
- johtaja Kirsti Nieminen, Keravan vankila
- johtaja Sauli Hautakangas, Oulun vankila
- johtaja Anna-Katrina Grönholm, Riihimäen vankila
- johtaja Jaakko Kopra, Vilppulan vankila
- ylilääkäri Hannu Lauerma, Vankimielisairaala
- asianajaja Risto Kyytinen, Suomen Asianajajaliitto
- sihteeri, vartiopäällikkö Reima Laakso, Vankilavirkailijain Liitto VVL ry
- pääsihteeri Kristiina Kouros, Ihmisoikeusliitto ry
- projektipäällikkö Matti Hytönen, KRIS-Suomi ry
- ylilääkäri Antti Holopainen, A-klinikkasäätiö
- toiminnanjohtaja Jukka Mäki, Kriminaalihuollon tukisäätiö KRITS
- professori Eero Backman
- professori Dan Frände
- valtiotieteiden kandidaatti Kimmo Hypén
- professori Pekka Koskinen

- valtiotieteiden kandidaatti Sonja Kurtén-Varpio
- professori Raimo Lahti
- dosentti, oikeustieteen tohtori Tapio Lappi-Seppälä
- professori Martti Majanen
- professori Kimmo Nuotio
- professori Ari-Matti Nuutila
- professori Matti Tolvanen

- professori Terttu Utriainen
- professori Pekka Viljanen.

Viitetiedot

Valiokunta on käsitellyt tämän esityksen yhdessä hallituksen esitysten HE 262/2004 vp ja HE 263/2004 vp kanssa.

HALLITUKSEN ESITYS JA TOIMENPIDEALOITE

Hallituksen esitys

Vankeinhoitolaitoksen organisaatiota ehdotetaan uudistettavaksi siten, että se muodostuisi nykyisten 21 itsenäisen vankilan ja Vankieli-sairaalan sijasta viidestä aluevankilasta sekä valtakunnallisesta terveydenhuoltoyksiköstä. Keskusvirastona toimisi Rikosseuraamusvirasto. Aluevankilaan kuuluisi sijoittajayksikkö sekä rangaistuksen täytäntöönpanosta ja tutkintavankeuden toimeenpanosta vastaavia vankiloita.

Rangaistusten täytäntöönpanon hallinnosta annettuun lakiin ehdotetaan tehtäviksi organisaatiomuutoksesta johtuvat tarkennukset. Lais-

sa todettaisiin aluevankilan ja terveydenhuoltoyksikön organisaation pääasiallinen sisältö.

Lain siirtymäsäännöksellä todettaisiin vankilan ja Vankielisairaalan virkojen muuttuvan lain voimaantullessa Vankeinhoitolaitoksen yhteisiksi, asianomaiseen aluevankilaan tai terveydenhuoltoyksikköön sijoitetuiksi viroiksi.

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan samanaikaisesti uuden vankeuslain ja tutkintavankeuslain kanssa eli 1 päivänä tammikuuta 2006.

Toimenpidealoite

Toimenpidealoitteessa TPA 34/2003 vp ehdotetaan, että Haapamäelle perustettaisiin vankila.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä muuttamattomana.

Valiokunta huomauttaa, että jos nyt käsiteltävänä olevan vankeusrangaistuksen täytäntöönpanoa koskevan kokonaisuuden muiden osien voimaantulo lykkääntyy suunniteltua ajankohdtaa myöhemmäksi, on myös tämän esityksen

mukaisen lain voimaantulo syytä sovittaa siihen nähden tarkoituksenmukaiseksi.

Toimenpidealoite

Hallituksen esityksen ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta toteaa, että uusi aluevankilaorganisaatio rakentuu Vankeinhoitolaitoksen olemassa olevan laitostkannan varaan ja että olemassa oleva vankipaikkojen lisätarve kohdistuu Kaakkois-Suomen ja Länsi-Suomen aluevankiloihin. Tämän vuoksi valiokunta ehdottaa, että toimenpidealoite TPA 34/2003 vp hylätään.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella lakivaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana ja

että toimenpidealoite TPA 34/2003 vp hylätään.

Helsingissä 15 päivänä kesäkuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Tuija Brax /vihr	Tero Rönni /sd
vpj.	Susanna Rahkonen /sd	Petri Salo /kok
jäs.	Esko Ahonen /kesk	Pertti Salovaara /kesk
	Lasse Hautala /kesk	Minna Siirö /vas
	Tatja Karvonen /kesk	Timo Soini /ps
	Heli Paasio /sd	Marja Tiura /kok
	Lyly Rajala /kok	Jan Vapaavuori /kok.
	Jukka Roos /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Risto Eerola.